

Wij wensen u prettige Kerstdagen
en een voorspoedig 2006

SMK

Nieuwsbrief

UITGAVE VAN STICHTING MILIEUKEUR <SMK>

Inhoud december 2005 Nr 48

Milieukeur

- Windunie tweede energieleverancier met Milieukeur 2
- Hermadix Verbeits met Milieukeur nu ook te koop bij 43 Gamma's 3
- Met Milieukeur geen dubbel telling groene elektriciteit 3
- Varkenshouder Raymond Cobben kiest voor Milieukeur 4
- Al acht jaar Milieukeur voor marktleider Forbo Flooring 5
- Nieuwe criteria kweekvis in ontwikkeling 5
- CTP enthousiast over Milieukeur autowasininstallaties 'nieuwe stijl' 6
- Barometer Duurzame Bloemist in ontwikkeling 7
- Herziening Milieukeurcriteria voor Plantaardige Producten 8
- Nordic Swan in Nederland 8
- Haalbaarheidsonderzoek naar Milieukeur voor trouwringen 9
- SMK aanwezig op Netwerkdag Duurzaam Inkopen 2005 9
- Keus verschillende milieukeurmerken in de recreatiebranche 10
- Ontwikkelingen 10

Barometer

Duurzaam Terreinbeheer

- Eerste terreinbeheerders gecertificeerd én intentieverklaring van vijf waterbedrijven voor Barometer Duurzaam Terreinbeheer Goud 12
- Roerdalen schakelt werkzoekenden in voor het schoffelen van onkruid 13
- Geldersch Landschap over Barometer Duurzaam Terreinbeheer 14
- Levenscyclus Analyse Onkruidbestrijding verbeterd 15

Groen Label Kas

- Cluster Bergerden: een uniek glastuinbouwproject met een collectieve energie- en watervoorziening 16
- Regeling Groenprojecten aangescerpt 17
- Peter Knies verlaat het College van Deskundigen Groen Label Kas 18

Europees Ecolabel

- Ook 'grote' merken kiezen voor Europees Ecolabel of Milieukeur 19
- Groeiende belangstelling voor biologische katoen en voor textiel met Europees Ecolabel 20
- Europees Ecolabel in ontwikkeling voor warmtepompen 21
- Compostproducent ONYX over Europees Ecolabel voor bodemverbeteraars 22
- Toch geen accijnsheffing op smeermiddelen 22
- Nog veel milieuwinst te behalen bij het drukken van papieren drukwerk 23
- Ontwikkelingen 24

Colofon

Redactie: PSZ & vS, Den Haag + SMK
Vormgeving en druk: Drukkerij De Bink, Leiden
Fotografie: Michelle Muss e.a.
Adres: SMK, Postbus 17186, 2502 CD Den Haag
 T: (070) 358 63 00 I: www.milieukeur.nl
 F: (070) 350 25 17 I: www.smk.nl
 E: milieukeur@milieukeur.nl

Windunie tweede energieleverancier met Milieukeur

Op 13 oktober 2005 heeft Windunie als tweede energieleverancier in Nederland Milieukeur behaald. Windunie is een coöperatie van 225 Nederlandse windmoleneigenaren, die samen de wind die over hun akkers en weilanden waait oogsten en omzetten in Winduniestroom. 'Zo haalt u straks niet alleen uw eieren bij de boer, maar ook uw stroom!', staat er op de website van Windunie. Op de site (www.windunie.nl) staan ook zogenaamde molenaarspaspoorten, waarin Winduniemolenaars zich voorstellen en meer vertellen over hun boerenbedrijf, hun molen en hun persoonlijke leven. Op basis van deze paspoorten kan de klant, als hij wil, kiezen van welke molenaar hij stroom wil ontvangen.

[Lees verder op pagina 2 >](#)

Eerste terreinbeheerders gecertificeerd

Op woensdagmiddag 14 september 2005 zijn tijdens een feestelijke bijeenkomst, georganiseerd door VEWIN, de eerste certificaten Barometer Duurzaam Terreinbeheer uitgereikt. Zes terreinbeheerders ontvingen in Madurodam uit handen van Ivo de Wijs hun certificaten. Bovendien tekenden vijf waterbedrijven een intentieverklaring, waarin staat dat ze op korte termijn het gouden niveau van de Barometer Duurzaam Terreinbeheer proberen te behalen.

[Lees verder op pagina 12 >](#)

Cluster Bergerden een uniek glastuinbouwproject met collectieve voorziening

Eind 2003 is de bouw gestart van Cluster Bergerden, een cluster van Groen Label Kas-gecertificeerde glastuinbouwers tussen Arnhem en Nijmegen. Stef Huisman is één van initiatiefnemers van het cluster: "We hebben een aansprekend plan ontwikkeld voor het project. Uitgangspunten van het plan zijn de drie E's, die staan voor economisch, esthetisch en ecologisch. Het gaat om een gebied van 340 hectares.

[Lees verder op pagina 16 >](#)

Ook 'grote' merken kiezen voor Europees Ecolabel of Milieukeur

Bewuste consumenten moeten soms flink zoeken in de winkel: welke producten hebben Milieukeur of Europees Ecolabel? Soms vangen ze zelfs bot: in een aantal productcategorieën is er geen enkel merk met een milieukeurmerk. Toch kunnen die producten wel degelijk geproduceerd zijn conform de Milieukeur-/Europees Ecolabelcriteria. Uit onderzoek is namelijk gebleken dat heel wat fabrikanten wel degelijk produceren aan de hand van die criteria.

[Lees verder op pagina 19 >](#)

december 2005 Nr 48

Windunie tweede energieleverancier met Milieukeur

Op 13 oktober 2005 heeft Windunie als tweede energieleverancier in Nederland Milieukeur behaald. Windunie is een coöperatie van 225 Nederlandse windmoleneigenaren, die samen de wind die over hun akkers en weilanden waait oogsten en omzetten in Winduniestroom. 'Zo haalt u straks niet alleen uw eieren bij de boer, maar ook uw stroom!', staat er op de website van Windunie. Op de site (www.windunie.nl) staan ook zogenaamde molenaars-paspoorten, waarin Windunie-molenaars zich voorstellen en meer vertellen over hun boerenbedrijf, hun molen en hun persoonlijke leven. Op basis van deze paspoorten kan de klant, als hij wil, kiezen van welke molenaar hij stroom wil ontvangen. Windunie-voorzitter Bernard Schuijt stelt dat het behalen van Milieukeur zeer belangrijk is voor de coöperatie: "Onafhankelijke controle geeft onze klanten de bevestiging dat wij eerlijke en goede waar leveren. Onze molenaars hebben bewust gekozen om hun product via Windunie te verkopen. Wij vragen klanten te kiezen voor een eerlijk product. Milieukeur garandeert bij Winduniestroom zowel de herkomst van de stroom als de kwaliteit van onze klantenservice."

Herkomstgarantie

Het klinkt bijna onmogelijk: herkomstgarantie tot op de molen. Alle stroom komt immers gemengd uit het stopcontact. Toch kan Windunie aan de hand van de Garantie van Oorsprong garanderen dat klanten stroom van één specifieke windmolen ontvangen. Het werkt als volgt: iedere molen is aangesloten op het netwerk en voorzien van een meter. De meter registreert precies hoeveel elektriciteit de molen aan het net levert. De eigenaar van de windmolen krijgt voor iedere megawattuur stroom die hij levert een Garantie van Oorsprong met daarop de code van zijn windmolen. De Garantie van Oorsprong wordt in de vorm van een elektronisch certificaat bijgeschreven op de certificatenrekening van de coöperatie. Windunie koppelt het verbruik van iedere klant aan de Garanties van Oorsprong van molens, zodat de klanten echt stroom afnemen van de molen van hun keuze.

Geloofwaardigheid

Axel Posthumus, bij Windunie verantwoordelijk voor de verkoop van Winduniestroom, is erg blij met het behalen van Milieukeur: "Wij hopen dat Milieukeur bijdraagt aan duidelijkheid en geloofwaardigheid voor de consument. Wij leveren windenergie met herkomstgarantie tot op de molen. Dankzij Milieukeur kunnen we bewijzen dat we dat echt doen! Het unieke van Windunie is dat we een directe verbinding leggen tussen de energieproductie van een molen en de hoeveelheid stroom die een consument verbruikt. We zeggen tegen onze klanten: 'Die molen die daar staat heeft uw stroom geproduceerd.' Wij wilden graag dat een onafhankelijke partij bevestigt dat wij echt doen wat we beloven; Milieukeur past daar precies bij."

Niet alleen productie van stroom

Posthumus: "Windunie is een coöperatie met 225 leden en 300 turbines. De turbines leveren gezamenlijk 700 miljoen kilowattuur, dat is de hoeveelheid stroom die 160.000 huishoudens op jaarbasis gebruiken. Dat betekent niet dat Windunie al aan 160.000 huishoudens levert. Windunie produceert energie en verkoopt deze aan energiebedrijven. Met een aantal van hen hebben we de afspraak dat we de energie terugkrijgen op het moment dat we eigen klanten hebben geworven voor onze stroom. Daardoor kunnen wij ook Winduniestroom rechtstreeks aan de klant verkopen. Iets wat wij uiteindelijk veel liever doen, omdat we daarmee koper en verkoper verbinden. Dat is efficiënter en goedkoper. De coöperatie richt zich naast de productie van elektriciteit daarom nu ook op het rechtstreeks verkopen van Winduniestroom aan klanten, zonder tussenkomst van grote energiebedrijven. Het aantal klanten groeit gestaag. En dat kan alleen maar toenemen. Windunie is de enige energieleverancier die Milieukeur heeft op al haar producten. Zelfs onze prijs is eerlijk en bovendien voordeliger dan de meeste aanbieders."

Groene stroom

'Groene stroom' is geen eenduidig begrip. Elke energieleverancier kan er zijn eigen interpretatie aan geven. Nederland telt circa 3 miljoen klanten voor groene stroom. Nu kunnen consumenten echter kiezen voor gecertificeerde groene elektriciteit met een officieel Milieukeur. Voor groene elektriciteit met Milieukeur is gegarandeerd dat de hoeveelheden verkochte en geconsumeerde elektriciteit in een bepaalde periode ook daadwerkelijk op het elektriciteitsnet zijn gezet en van de aangegeven oorsprong zijn. De groene elektriciteit met Milieukeur wordt gewonnen uit natuurlijke bronnen die in onuitputtelijke hoeveelheden beschikbaar zijn, zoals zon, wind, water en (schone) biomassa. De onafhankelijke certificatie-instelling DNV (Det Norske Veritas) certificeert de groene elektriciteit met Milieukeur.

Hermadix Verfbeits met Milieukeur nu ook te koop bij 43 Gamma's

In 2001 ontving Hermadix als eerste verproducent Milieukeur voor Hermadix Houtdecor Verfbeits. Deze verf was al te koop bij grote ketens zoals Mega Praxis, Formido, Hubo, Hornbach en Doeland. En sinds eind juni 2005 staat de verf ook in de schappen van 43 Gamma's over heel Nederland. Henk Buijs, commercieel directeur bij Hermadix: "Het aantal verkooppunten is bepalend voor de omzet. Ik verwacht zeker dat de omzet van onze Houtdecor Verfbeitsen gaat stijgen nu deze ook te koop zijn bij de Gamma. We hebben al ruim 600 verkooppunten. We merken dat 30% van de bezoekers van onze site met behulp van hun postcode een dealer in de buurt zoekt die Hermadix Houtdecor Verfbeits verkoopt. Dus hoe meer verkooppunten des te beter, men rijdt nu eenmaal geen tien kilometer voor een bus verf."

"Ik moet onze buitendienst een compliment maken. Zij hebben de 'verschapverantwoordelijken' van de Gamma informatie gegeven over Hermadix Houtdecor Verfbeits. Hoewel we al meer dan twintig jaar watergedragen verven op de markt brengen, wisten de medewerkers van de Gamma niet dat zulke verven bestaan. Ik vind het goed dat men bij de Gamma zo vooruitstrevend is dat men op basis van onze informatie direct heeft gekozen om alle Hermadix Houtdecor Verfbeitsen op te nemen in het assortiment."

"In de Europese verfrichtlijn die in 2007 ingaat staat dat er een aantal zaken verplicht op het etiket van verf moeten komen te staan. Ten eerste het type verf, ten tweede hoeveel oplosmiddelen maximaal in dat type verf mogen zitten en ten derde hoeveel oplosmiddelen er daadwerkelijk inzitten. Dat is nieuw, de verfindustrie heeft tot nu nooit de samenstelling van de verf op de verpakking vermeld. Circa 90% van ons assortiment is oplosmiddelarm of oplosmiddelvrij. Ik ben ervan overtuigd dat er veel consumenten zijn die bij de aankoop van verf milieuaspecten laten meetellen. Milieukeur geeft de klant op een eenvoudige wijze de zekerheid dat Hermadix Houtdecor Verfbeits minder milieubelastend is dan vergelijkbare producten."

Met Milieukeur geen dubbeltelling groene elektriciteit

Een consument die kiest voor duurzaam geproduceerde elektriciteit, heeft geen garantie dat zijn keuze daadwerkelijk tot extra productie van groene elektriciteit leidt. Dubbeltellingen komen vaak voor. Tot die conclusie komen - onafhankelijk van elkaar - het Centre for European Policy Studies (CEPS) en de organisatie RECS (Renewable Energy Certificate System) (bron: www.duurzameenergie2005.nl). Voor elektriciteit met Milieukeur is dubbeltelling uitgesloten.

In het volgende nummer van deze nieuwsbrief laten we Peter Niermeijer, RECS-secretaris, over dit onderwerp aan het woord.

Varkenshouder Raymond Cobben kiest voor Milieukeur

4

In augustus 2005 heeft varkenshouder Raymond Cobben Milieukeur behaald. Tot nu toe waren alleen varkenshouderijen die aangesloten zijn bij De Hoeve gecertificeerd. Cobben is de eerste varkenshouder die het certificaat op eigen kracht heeft behaald. Cobben: "Ik heb voor Milieukeur gekozen ten eerste omdat de filosofie van Milieukeur - in dit geval aandacht voor milieu en voor het dierenwelzijn - goed past bij mijn type stal. Ten tweede omdat supermarktketen Jumbo mij heeft gevraagd of ik mij wilde certificeren. Ten derde omdat Milieukeur een keurmerk is dat mijns inziens door consumenten wordt herkend. Tot slot is het natuurlijk belangrijk dat certificering tot uitdrukking komt in de opbrengstprijs; bij Milieukeur heb ik hier een goed gevoel over."

Nieuw staltype uit Canada

"Ik richt mij al enige tijd op het op een duurzame manier houden van varkens. Ik ben een aantal jaar lid geweest van de Mergellandcoöperatie. Het doel van deze coöperatie was het dichterbij elkaar brengen van milieuorganisaties, natuurorganisaties en de landbouw en het onderling wegnemen van vooroordelen en misverstanden. In het Provinciaal Omgevingsplan Limburg staat dat er binnen de regio geen mogelijkheid meer is voor nieuwvestiging van de intensieve veehouderij. Ik heb onderzocht wat er wettelijk mogelijk is voor bestaande bedrijven. Ik heb in Canada een nieuw stalsysteem bekeken, waarbij de varkens op strooisel zitten op een volledig dichte vloer. In 2002 zijn we een soortgelijke stal gaan bouwen. Aan de stal in Canada is een loods voor de compostering van varkensmest gebouwd. Er wordt daar hoogwaardige compost gemaakt, die exportwaardig is. Ik ben ook van plan om zo'n loods te bouwen, de bouw wordt op dit moment aanbesteed. De machine voor de compostering heb ik al aangeschaft."

Samenwerking Dierenbescherming

"Bij de opening van de stal in november 2002 heb ik in samenwerking met Hendrix' UTD een minisymposium georganiseerd waar o.a. de Dierenbescherming, Stichting Natuur en Milieu en Jumbo aanwezig waren. Sindsdien is de Dierenbescherming, in het bijzonder Bert van den Berg, nauw

betrokken bij het wel en wee van mijn bedrijf. Men kijkt jaarlijks wat er aan mijn stal kan worden verbeterd, bijvoorbeeld een uitlopmogelijkheid voor varkens, andere methodes om voor afleiding voor de varkens te zorgen of het niet meer couperen van de staarten van de varkens. Wij proberen dat dan te realiseren. Ook heeft de Dierenbescherming meegedacht over het in de schappen krijgen van mijn varkensvlees. Ik ben best trots op onze samenwerking tussen de Dierenbescherming, Krekels Slachterij, Hendrix' UTD en Jumbo, de vermarkter van varkensvlees. Overigens denk ik dat het in mijn type stal mogelijk is om varkens met krulstaart te houden. De voedselvoorziening, het klimaat en de afleiding is goed in de stal. Alleen durft men het in de fokkerij nog niet aan om de staarten niet te couperen omdat men toch bang is voor kannibalisme."

Bedrijfseconomisch haalbaar

"We hebben aangetoond dat dit stalsysteem bedrijfseconomisch kan slagen. Het grote manco van de biologische varkenshouderij is dat er geen bedrijfseconomisch plaatje aan ten grondslag ligt. Als de meerkosten die je als biologische varkenshouderij maakt, zouden toekomen aan de varkenshouderij zelf dan is er niets aan de hand. Maar hoewel veel mensen de mond vol hebben van dierenwelzijn, spelen bij het kopen van vlees andere motieven een rol. Er zijn nog maar weinig consumenten die bereid zijn om meer te betalen voor biologisch varkensvlees. Wij willen graag maatschappelijk verantwoord ondernemen. Als het bedrijfseconomisch haalbaar is om verbeteringen op het gebied van milieu en dierenwelzijn door te voeren, dan zullen we dat zeker niet nalaten. Milieukeur biedt ons de handvaten."

Dierenwelzijnsmeetlat

Op 1 september 2005 is de dierenwelzijnsmeetlat ingegaan voor varkenshouderijen. Naast eisen op milieugebied worden er door SMK nu ook eisen gesteld op het gebied van het welzijn van varkens. Huidige en toekomstige Milieukeurhouders moeten aan een aantal basiseisen (wettelijke en bovenwettelijke) voldoen en men moet daarboven minimaal 20 punten behalen op de dierenwelzijnsmeetlat. Cobben: "Inmiddels heb ik ook

gekeken hoe ik scoor op de dierenwelzijnsmeetlat. Ik behaal daarop circa 30 punten. Het is goed dat de dierenwelzijnsmeetlat een flexibel systeem is. De varkenshouder kan afhankelijk van wat het beste bij zijn bedrijfsvoering past zelf kiezen welke veranderingen hij wil doorvoeren en op welk thema hij dus punten wil scoren."

Varkens op strooisel

Al acht jaar Milieukeur voor marktleider Forbo Flooring

Linoleum was dat niet de bruine of groene vloerbedekking die vroeger altijd in scholen op de vloer lag? Inderdaad, dat is linoleum. Maar tegenwoordig is linoleum te verkrijgen in alle mogelijke kleuren en met verschillende frisse dessins. Bovendien bestaan er Milieukeurcriteria voor linoleum. De aanschaf ervan past goed bij duurzaam inkopen. Wereldwijd marktleider in linoleum Forbo Flooring heeft al sinds 1998 Milieukeur voor Marmoleum, de merknaam van Forbo Flooring voor linoleum.

Marieke Meulman, product manager projectenmarkt, geeft aan dat milieu een belangrijk aandachtspunt is binnen Forbo Flooring. "Wij willen als grote producent onze klanten de mogelijkheid bieden een vloer te kopen die het milieu zo min mogelijk belast. Marmoleum is daar geschikt voor. Het wordt bijvoorbeeld geproduceerd uit natuurlijke ingrediënten zoals houtmeel, hars, kalksteen en jute."

Eisen aan leveranciers

Forbo Flooring stelt bovendien hoge eisen aan de verschillende leveranciers. "Het houtmeel dat wij gebruiken, komt bijvoorbeeld uit de restanten van productiebossen voor andere doeleinden. Kalksteen nemen wij alleen af als er daarna land-schapsherstel plaatsvindt. Bij jute letten we erop dat er geen kinderarbeid aan te pas komt."

Duurzaam inkopen

Meulman merkt dat in de markt meer en meer over duurzaam inkopen of duurzaam bouwen wordt gesproken. "Het is zeker een opkomend thema. Maar het is nog wel een redelijk vaag begrip. Bij de werkelijke aankoop van een vloerbedekking spelen andere factoren vaak een belangrijkere rol. Het gaat dan om bijvoorbeeld de prijs of de uitstraling van een vloer."

Architecten

Ook overheden kiezen nog lang niet altijd voor de meest milieuvriendelijke vloerbedekking. "Gemeenten, provincies en het Rijk hebben een intentieverklaring ondertekend waarin zij aangeven duurzaam te willen inkopen. Maar dit is redelijk vrijblijvend. Wij merken dat er toch vaak voor een iets

minder milieuvriendelijke vloerbedekking wordt gekozen. Architecten kiezen overigens wel vaak bewust voor Marmoleum. Zij hebben een voorkeur voor echte, authentieke materialen." Voor architecten is Marmoleum ook interessant omdat zij een eigen ontwerp voor de vloer kunnen maken. "Wij hebben een eigen ontwerper die in samenwerking met de klant een ontwerpvloer in de gewenste kleurschakeringen kan maken. Maar een bedrijf kan bijvoorbeeld ook het logo in een Marmoleumvloer laten aanbrengen."

De Marmoleumcollectie wisselt iedere vier jaar en bestaat momenteel uit wel 116 kleuren verdeeld over verschillende dessins. "Daarnaast ontwikkelt Forbo Flooring collecties in samenwerking met bekende kunstenaars, zoals pas geleden met Peter Struycken. Linoleum heeft dus een behoorlijke ontwikkeling meegemaakt sinds de beperkte keuze in bruin- en groentinten dat sommigen nog van vroeger kennen."

Nieuwe criteria kweekvis in ontwikkeling

Met ingang van 1 maart 2006 herzielt SMK de Milieukeurcriteria voor het kweken van vis. Op dit moment hebben de criteria alleen betrekking op tilapia, meerval en paling. Maar de meeste vissoorten worden in Nederland op eenzelfde manier als deze soorten gekweekt. SMK laat daarom onderzoek uitvoeren of de criteria voor meer vissoorten, zoals tarbot en barramundi kunnen gelden. Ook gaat het onderzoek in op de vraag of er criteria voor het welzijn van de vissen kunnen worden ontwikkeld.

Tarbot en barramundi worden net als tilapia, meerval en paling gekweekt in een zogenoemd recirculatiesysteem. Hierbij gaat het om grote bakken water waarbij het water continu over biologische filters wordt geleid en na zuivering weer wordt teruggepompt naar de bassins. Op dit moment kunnen kwekers die Milieukeur willen halen, punten verdienen als ze zo min mogelijk water verbruiken.

Afrikaanse meerval

Smerig of helder water

Het RIVO, Nederlands Instituut voor Visserij Onderzoek voert voor SMK het onderzoek naar de generalisering van de criteria uit. Henk van der Mheen, clusterleider zeecultuur en visteelt bij RIVO, geeft aan dat vissoorten erg van elkaar verschillen. "Het is daarom vrij lastig om de criteria generiek te maken. Het kan wel, voor het waterverbruik bijvoorbeeld. Maar voor de kweker van de ene vissoort is hier makkelijker aan te voldoen dan voor de kweker van een andere soort. Meerval kan bijvoorbeeld gebruik maken van zuurstof uit de lucht. Het water waar deze vis in leeft, kan daarom best wat smeriger zijn. Tarbot daarentegen heeft heel helder water nodig. Deze vissoort zoekt voer met de ogen en moet dit dus goed kunnen zien in het water."

Dag- en nachtritme

Over het welzijn van vissen is nog weinig bekend. Henrice Jansen, onderzoeker bij het RIVO, zegt dat er een aantal aspecten is dat verder onderzocht zou kunnen worden als mogelijk welzijns criterium. "Het gaat dan bijvoorbeeld om de invoering van een dag- en nachtritme. Er zijn aanwijzingen dat het welzijn van vissen mogelijk aangetast wordt als er 24 uur per dag licht brandt in de kweekfaciliteiten. Vooralsnog lijkt dit per vissoort te verschillen. Daarnaast is het zo dat vissen de laatste dagen voor de slacht geen eten meer krijgen, omdat er anders een grondsmaak aan de vis komt. Maar ook hierbij kun je je afvragen of dit wel prettig is voor de vissen en wat er aan te doen zou zijn."

Afzetmogelijkheden

Bij het wijzigen van de criteria worden verschillende partijen betrokken. Een daarvan is Nevevi, de Nederlandse vereniging van viskwekers. Wim van Eijk is secretaris van deze vereniging. Hij was betrokken bij het opstellen van de huidige criteria. Ook bij de herziening van de criteria brengt hij de belangen van de viskwekers in. "Ik let op de balans tussen scherpe milieu- en welzijnseisen aan de ene kant en de afzetmogelijkheden aan de andere kant. Je kunt heel ver gaan in de eisen, maar dat kost ook geld. We moeten de vis wel kunnen slijten. We hebben op de Nederlandse markt ook te maken met vis uit bijvoorbeeld China. Die is een stuk goedkoper". Van Eijk zegt verder dat het 'vasten', ook wel 'afzwemmen' genoemd, waarbij de vissen de laatste dagen voor de slacht geen eten meer krijgen, een heel normaal verschijnsel is. "Het komt ook in de natuur voor. Een paling die terug zwemt naar zijn paaigebied zwemt 6.000 kilometer zonder te eten. Dat is nog langer dan de paar dagen voor de slacht. We hoeven ons dus niet af te vragen of het wel prettig voor het dier is, omdat het een natuurlijk verschijnsel is."

Stand glasaal dalende

Behalve het idee om de criteria voor méér vissoorten op te stellen, leeft het idee om de criteria voor paling (tijdelijk) te laten vervallen. Paling plant zich, anders dan de andere vissoorten, niet voort in gevangenschap. Zij doen dat maar op één plek ter wereld, in de Sargassozee. De glasalen moeten dus in het wild worden gevangen. De stand van de glasaal is dalende. Momenteel werkt de Europese Unie aan het opstellen van normen voor duurzaamheid waarbij landen zelf een beheersplan moeten opstellen. Het College van Deskundigen zal zich buigen over het handhaven van Milieukeurcriteria voor paling.

Van Eijk maakt grote bezwaren tegen het mogelijk opheffen van Milieukeur voor paling. "Het is inderdaad zo dat de stand van de glasaal dalende is. En kwekers zijn afhankelijk van de wildgevangen glasaal. Maar dat wil niet zeggen dat paling niet duurzaam kan worden gekweekt. Veel van de glasalen overleven niet in het wild. Dit komt onder andere doordat in bepaalde gebieden de hoeveelheid glasaal te veel is voor de capaciteit van de rivier, omdat er bijvoorbeeld niet voldoende voedsel in het water is. Hier zou een bepaald deel kunnen worden opgevoerd voor de kweek, omdat ze het in de natuur toch niet redden. Daar moet onderzoek naar worden verricht. Natuurlijk is het bij het vangen wel van belang dat dit zo diervriendelijk mogelijk gebeurt. Er bestaan op dit moment al eisen voor zeevisserij van de Marine Stewardship Council. Dit kan een uitgangspunt zijn voor de palingvangst."

Eind november 2005 kwam de begeleidingscommissie voor de herziene Milieukeurcriteria voor kweekvis bij elkaar. Voor deze commissie waren onder andere viskwekers en organisaties als de Dierenbescherming en Stichting Natuur en Milieu uitgenodigd. Deze geselecteerde groep doet voorstellen voor nieuwe concept-criteria.

Begin 2006 volgt een hoorzitting. Hier kunnen alle geïnteresseerden vragen stellen en hun mening over de concept-criteria geven. SMK stelt de criteria mede vast op basis van de inbreng tijdens deze bijeenkomst.

CTP enthousiast over Milieukeur autowasinstallaties 'nieuwe stijl'

In het project Milieukeur autowasinstallaties 'nieuwe stijl' staat de aansluiting bij de markt centraal. Aanvankelijk richtte de markt zich op een duurzaamheidslabel in de autowassector voor particulieren. Gebleken is dat hiervoor bij consumenten weinig belangstelling is. In de 'business-to-business'-markt blijkt het idee van een duurzaamheidslabel wel aan te slaan. In deze omgeving kan een milieu- of duurzaamheidscertificaat commercieel werken, omdat steeds meer grote bedrijven aandacht voor duurzaamheid van hun toeleveranciers en dienstverleners eisen. Brancheorganisatie CTP (Carwash, Truckwash en Poetsbedrijven) is in ieder geval zeer enthousiast. Rob Luttge, secretaris bij CTP, geeft een toelichting: "CTP hoopt dat overheden en op den duur ook steeds meer bedrijven in de toekomst alleen nog zaken doen met Milieukeur gecertificeerde autowasbedrijven."

Aanbeveling Milieukeur

"CTP beveelt Milieukeur van harte aan bij haar leden. Het keurmerk kan inzichtelijk maken welke bedrijven milieuverantwoord ondernemen en welke niet. CTP wil niet alleen klagen over de cowboys in de branche, maar kiest ook voor een positieve insteek: bijdragen aan de ontwikkeling van Milieukeur voor autowasinstallaties. Uiteraard moeten de illegale praktijken in onze branche wel blijvend worden bestreden. Daarom blijft CTP de politiek er op wijzen dat regels helder, duidelijk en consistent moeten zijn. Echter nog belangrijker is de handhaving van de regels. Het tweesporenbeleid dat CTP heeft ingezet moet uiteindelijk leiden tot een gezonde markt met eerlijke concurrentie."

Illegale praktijken

"We hebben in onze branche veel last van bedrijven die het niet zo nauw nemen met de regels. Deze bedrijven werken 40%

onder de marktconforme prijs. Dat kunnen ze omdat ze niet strikt alle regels in acht nemen. Bijvoorbeeld door zwartwerkers in te zetten, niet verzekerd te zijn, niet zorgvuldig met afval om te gaan en/of de arbo-wetgeving en vergunningvoorschriften aan de laars te lappen. Daar kunnen we niet tegen op boksen. Bovendien is er weinig toezicht omdat er 's avonds of in het weekend niet veel handhavers beschikbaar zijn. De transportmarkt staat onder druk waardoor de prijs soms belangrijker wordt dan een eerlijk product. Misschien te begrijpen maar niet goed te praten."

Helderheid en waarborging bestaansrecht

"Ik denk dat het heel goed is dat er Milieukeurcriteria zijn gekomen waarin zaken zoals arbeidsomstandigheden, kwaliteitszorg, ketenbeheer, herkomst van apparatuur en

grondstoffen, energiebeheer en afvalverwerking goed zijn vastgelegd. Probleem is ook dat de eisen die aan autowasbedrijven worden gesteld per gemeente verschillen. In sommige gemeenten worden geluidsmetingen gedaan en in andere niet. Bij de ene gemeente mag je niet wassen bij windkracht 4 bij de andere is dat bij windkracht 7. Ik hoop dat de Milieukeur-criteria helderheid gaan scheppen. Ik denk dat een ondernemer in de autowasbranche die maatschappelijk verantwoord onderneemt, bijvoorbeeld door zich te certificeren, op de lange termijn zijn bestaansrecht waarborgt. Ik vind dat autowasinstallaties die Milieukeur behalen, daar trots op mogen zijn en dat ook zeker mogen uitdragen.”

Afvalstroomnummer

Behalve secretaris bij CTP is Luttge ook eigenaar van RMM, een bedrijf dat mobiele objecten (van vliegtuigen tot hijskranen)

op locatie reinigt. Luttge: “RMM werkt bij klanten op locatie. Als we honderd auto’s wassen, levert dat ongeveer vijftig kilo verontreinigd slib op. Wij vinden dat dat op de locatie moet achterblijven. Wie garandeert anders dat bedrijven die op locatie werken en het afval meenemen, het niet in de eerste de beste sloot dumpen? Iedere locatie moet beschikken over een locatiegebonden afvalstroomnummer. Het afval wordt achtergelaten en wordt opgehaald door een erkende inzamelaar. Vaak is er te weinig kennis voorradig over deze bedrijfsprocessen. Ik hoop dat de Milieukeurcriteria bijdragen aan een goede documentatie van de bedrijfsvoering.”

Barometer Duurzame Bloemist in ontwikkeling

Begin 2005 is het AKK-project (Agro Ketten Kennis) Bloemen en Planten afgerond. In vervolg op het AKK-project is SMK gestart met de ontwikkeling van de Barometer Duurzame Bloemist. Henk Houweling, commercieel adviseur en bestuurslid van Stichting Business Bloemisten Nederland, ziet kansen voor de Barometer Duurzame Bloemist: “Aan het AKK-project namen 25 Business Bloemisten deel (de een actiever dan de ander). Business Bloemisten Nederland is een collectief van 75 bloemisten die de zakelijke markt van bloemen voorziet. Als het alle of een groot deel van de leden lukt om het bronzen niveau van de Barometer te behalen kunnen we echt iets doen richting veilingen en groothandels. Ik vind het goed dat we de drempel laag houden voor brons, als je de lat meteen te hoog legt, roep je weerstand op. Het moet een natuurlijk proces zijn. We hopen dat de bloemisten milieuvriendelijk inkopen zo leuk gaan vinden, dat men op termijn doorgroeit naar het zilveren of het gouden niveau van de Barometer.”

Leerpunten AKK-project

“We hebben een aantal zaken geleerd uit het AKK-project. Ten eerste dat veel groothandels en een aantal veilingen niet op de factuur registreren of bloemen of planten het MPS-certificaat hebben. MPS staat voor Milieuproject Sierteelt, het is een milieucertificaat met meerdere niveaus dat is gericht op de kwekers van bloemen en planten (dus niet op de consument). Om in aanmerking te komen voor Milieukeur moest minimaal 65% van het assortiment van een bloemist bestaan uit MPS-, Milieukeur- of EKO-bloemen en planten. Een ander probleem is dat kleinere veilingen vaak overveilen, dat betekent dat men bloemen doorverkoopt. Op die manier gaat vaak de totale registratie van de bloemen en planten verloren. De herkomst is dan volkomen onduidelijk, er kan niet meer worden achterhaald bij welke kweker de bloemen vandaan komen. Als een veiling overveilt, neemt het percentage MPS af, daardoor wordt het voor een bloemist bijna onmogelijk om voor 65% gecertificeerde producten in te kopen.”

Laag instapniveau

Op dit moment zijn criteria in ontwikkeling voor een Barometer Duurzame Bloemist. In januari 2006 wordt de concept-Barometer afgerond. Het voorstel wordt voorgelegd aan de leden van Business Bloemisten Nederland. Houweling: “Ik denk dat de Barometer Duurzame Bloemist zeker kans van slagen heeft. Het goede aan de Barometer is dat het instapniveau, dus brons, vrij laag ligt. Het zal dus voor een grote groep bloemisten relatief gemakkelijk zijn om meteen brons te behalen. Hoe meer bloemisten bij veilingen en groothandels vragen naar gecertificeerde bloemen, des te groter de kans dat veilingen en groothandels gemotiveerd raken om meer te investeren in het traceren van de producten. Men moet

investeringen in software-pakketten doen waarin de herkomst van bloemen en planten duidelijk wordt geregistreerd en waarmee deze herkomst ook duidelijk kan worden gecommuniceerd.”

Nieuwe business

“Ik ben er van overtuigd dat certificatie volgens de Barometer Duurzame Bloemist meer klanten (op de zakelijke markt) kan opleveren. Ik heb zelf een bedrijf in Haarlem en ben sinds 1993 actief om milieuvriendelijk geteelde bloemen en planten in te kopen. Dat heeft me veel nieuwe 'business' opgeleverd. Het levert me een makkelijke match op met bedrijven die maatschappelijk verantwoord ondernemen hoog in het vaandel hebben. Die geluiden hoor ik ook steeds vaker van onze leden. Reaal Verzekeringen bijvoorbeeld heeft Bloemist De Nobel in Zoetermeer benaderd, omdat zij duurzaamheid steeds verder doorvoeren in hun bedrijfsvoering en dat ook van hun toeleveranciers (in dit geval de bloemist) verlangen. Ook bloemisten die geen lid zijn van Business Bloemisten Nederland bellen ons, omdat ze merken dat er vanuit de zakelijke markt vraag is voor milieuvriendelijke bloemen en planten. Zij zijn geïnteresseerd in wat wij doen op dat terrein.”

Henk Houweling bezig met het samenstellen van boeketten.

Herziening Milieukeurcriteria voor Plantaardige Producten

8

Nieuw certificatieschema Plantaardige Producten

Op 1 februari 2006 gaat het nieuwe certificatieschema plantaardige producten in. De eisen en normen zijn geactualiseerd aan de hand van nieuwe inzichten en ontwikkelingen. Ook zijn, daar waar van toepassing, 'Best Practices' overgenomen. Bijvoorbeeld het gebruik van beslissingsondersteunende systemen voor optimalisering van het toepassingstijdstip van gewasbeschermingsmiddelen, zoals GEWIS, wordt nu gestimuleerd in het nieuwe certificatieschema. Gewasbeschermingsmiddelen worden nu aan de hand van een nieuwe studie beoordeeld met de

Milieumeetlat op een grondsoort met een organische stof percentage van 1,5 tot 3%. Ook de nieuwe mestwetgeving is doorgevoerd in het certificatieschema. Ten opzichte van MINAS (Mineralen Aangifte Systeem) gaat nu worden gewerkt met gebruiksnormen per gewas voor fosfaat en stikstof. Daarnaast zijn natuurlijk ook de vragen en tips van telers meegenomen.

Voor Zuid-Europese landen is een nieuw certificatieschema samengesteld. De eisen die daar zijn geformuleerd sluiten beter aan bij de omstandigheden in die regio. Vanaf 1 februari 2006 kunt u de criteria inzien en downloaden op de website van SMK: www.milieukeur.nl

Continuïteit dankzij Milieukeur

Dingeman Burgers is Milieukeur-aardappelteler van het eerste uur. Hij is dan ook de aangewezen persoon om een reactie te geven op de huidige criteria voor Plantaardige Producten en op de toekomst: "Ik heb mij in 1992 op aandringen van mijn afnemer laten certificeren. De gedachte achter Milieukeur spreekt me aan, mits het niet ten koste gaat van het rendement. Bij biologische teelt bijvoorbeeld staat het milieu voorop en gaat dit soms ten koste van het rendement. Dat is bij Milieukeur niet het geval. Ik probeer op milieugebied het maximale te doen en hoewel ik de meerkosten niet of nauwelijks krijg vergoed, blijft het bedrijfseconomisch haalbaar."

"Voor mij is het grote voordeel van Milieukeur het feit dat het me continuïteit in de vorm van een structureel afzetkanaal oplevert. Sinds enkele jaren worden de aardappelen namelijk via Bijl Aardappelen geleverd aan groothandel Jac van den Oord. Dit bedrijf wast aardappelen en verkoopt ze in een kleinverpakking onder de merknaam Natubalans aan de betere groentespecialzaken. Tijdens een opendag op ons bedrijf vertelden meerdere bezoekers mij dat ze altijd speciaal naar een bepaalde winkel gaan, omdat ze de voorkeur geven aan Milieukeur-aardappelen."

"Kortom, terugkijkend kan ik zeggen dat ik de Milieukeurcriteria voor plantaardige producten praktisch en haalbaar vindt. Het is ook goed dat de criteria regelmatig worden herzien en dat er snel wordt aangehaakt bij nieuwe ontwikkelingen. Ik moet een kritische kanttekening maken bij de controles. Misschien ligt het meer bij de controlerende instantie dan bij SMK, maar ik heb de indruk dat er de laatste tijd minder praktisch wordt gekeurd dan voorheen. Sommige

criteria worden dubbel gecontroleerd. Een voorbeeld: één van de criteria is dat we alleen gekeurde pootaardappelen mogen gebruiken. Om dat te bewijzen hoefde ik vroeger alleen het NAK-certificaat (Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor zaaizaad en pootgoed) te bewaren. Dit jaar moest ik ook de inkoopfactuur laten zien; een kleine moeite, maar het gaat om het gevoel dat we niet vertrouwd worden. Als de nieuwe insteek is dat wij op zoek zijn naar de mazen in de criteria, dan vind ik dat geen goede zaak. Het moet allemaal niet te bureaucratisch worden. Hoewel de controles natuurlijk wel erg belangrijk zijn om het keurmerk geloofwaardig te houden."

Nordic Swan in Nederland

Het milieukeurmerk Nordic Swan is het officiële milieukeurmerk in Scandinavië. Noorwegen, Zweden, Denemarken, Finland en IJsland certificeren en ontwikkelen criteria voor de Nordic Swan. Er zijn nu Nordic Swan-criteria voor 60 productgroepen. Zeker 600 bedrijven verkopen producten gecertificeerd met de Nordic Swan. De criteria en de werkwijze van Nordic Swan is sterk vergelijkbaar met Milieukeur en Europees Ecolabel.

SMK en Nordic Swan werken nu uit hoe zij in de toekomst gaan samenwerken. SMK stimuleert duurzame consumptie en productie en doet dat nu met behulp van vier milieukeur-

merken (Milieukeur, Europees Ecolabel, Barometer Duurzaam Terreinbeheer en Groen Label Kas). Nordic Swan is een mooie aanvulling op dat rijtje.

De Nederlandse consument kan het Nordic Swan-logo al tegenkomen op verschillende producten in Nederland, zoals batterijen en matrassen. SMK vindt het belangrijk dat Nederlandse consumenten juist geïnformeerd worden over milieukeurmerken. Vanaf 1 januari 2006 kunt u op onze website vinden wat SMK gaat doen met de Nordic Swan in Nederland.

Informatie over Nordic Swan: <http://www.svanen.nu/eng/>

Haalbaarheidsonderzoek naar Milieukeur voor trouwringen

Een trouwring die milieuvriendelijk is geproduceerd en waarvan de grondstoffen onder eerlijke arbeidsomstandigheden zijn gewonnen. Dat klinkt goed en het lijkt SMK en Flamingo, fabrikant van relatieringen dan ook interessant om hier Milieukeurcriteria voor te ontwikkelen. Maar is het wel mogelijk? Zijn er initiatieven om bij aan te sluiten en is er een afzetmarkt? En aan wat voor criteria zouden sieraden moeten voldoen? SMK voert op dit moment een haalbaarheidsonderzoek uit.

Uit het eerste deel van het onderzoek blijkt dat het op dit moment nog niet mogelijk is om een sieraad te produceren dat 100 procent duurzaam is. Wel kunnen criteria worden ontwikkeld voor bepaalde grondstoffen en delen van de productie, bijvoorbeeld voor de winning van goud en de bewerking van diamanten.

Oro verde

Voor de winning van goud bestaat een Colombiaans initiatief waarbij SMK kan aansluiten. Het gaat om 'oro verde', ofwel groen goud. 'Oro verde' staat garant voor een milieuvriendelijke productie en eerlijke arbeidsomstandigheden. Bij de winning wordt geen kwik gebruikt en de activiteiten vinden plaats binnen een systeem van duurzaam bosbeheer. Ook mogen de mijnbouwactiviteiten alleen worden uitgevoerd als de lokale gemeenschap er mee akkoord gaat. De mijnbouwers ontvangen een goede prijs voor hun producten. De prijs van oro verde goud ligt wel boven de gemiddelde marktprijs. SMK wil het Colombiaanse initiatief dit jaar verder onderzoeken en bekijken of het werkelijk een betrouwbaar aanknopingspunt is. Er wordt daarbij vooral gekeken naar betrouwbaarheid en geloofwaardigheid. Oro verde is al jaren een partnerorganisatie van Novib.

Flamingo

Deze betrouwbaarheid is ook voor de Nederlandse fabrikanten van belang. Flamingo is geïnteresseerd in Milieukeur voor hun ringen. "Het spreekt ons aan dat er bij de winning van goud voor onze ringen, wordt gewerkt onder eerlijke arbeidsomstandigheden", zegt Rob Hollander, directeur van Flamingo. "Oro verde lijkt een goed initiatief. Maar op dit moment is het nog zo dat we vooruit moeten betalen en dat er een maand leveringstijd is. Hoe betrouwbaar is dit in een land als Colombia?"

Bovendien ligt de prijs van een kilo goud boven de gemiddelde marktprijs. Dat zijn toch zaken die het wat lastiger maken".

Sieraden met een emotionele waarde

Het vervolgonderzoek gaat ook in op de potentiële afzetmarkt. "Het is de vraag of de consument bereid is extra te betalen voor goud met Milieukeur", zegt Ineke Vlot, manager non-food bij SMK. Wij denken in eerste instantie aan Milieukeur voor relatieringen, bijvoorbeeld trouwringen. Dat zijn sieraden met een bijzondere emotionele waarde en het zou kunnen dat men daar ook een hogere prijs voor over heeft". SMK houdt de komende tijd verschillende interviews om hier zicht op te krijgen.

Hollander verwacht wel dat de Nederlandse consument gevoelig is voor sieraden die op een eerlijke manier gemaakt zijn. "Ik kan mij voorstellen dat dit de doorslag kan geven voor mensen die een keuze maken uit verschillende trouwringen. Hier zit inderdaad een emotionele waarde aan, waardoor men er wat meer voor over heeft".

SMK aanwezig op Netwerkdag Duurzaam Inkopen 2005

In het Provinciehuis in Utrecht organiseerde SenterNovem op 16 november 2005 de jaarlijkse Netwerkdag Duurzaam Inkopen, onder het motto: 'Duurzaam Inkopen, geen kunst aan...'

De bijeenkomst was bedoeld voor inkopers, milieucoördinatoren en bestuurders van gemeenten, provincies, waterschappen en ministeries. SMK was met een stand op deze dag aanwezig.

Overheidsinkopers, wetenschappers en adviseurs hebben in de verschillende lezingen en workshops hun ervaringen en visie gegeven op duurzaam inkopen en de manieren om binnen een organisatie duurzaam inkopen te bewerkstelligen. (Praktijk)ervaringen en criteria die gebruikt kunnen worden bij het bepalen van de duurzaamheid van de inkopen en aanbestedingen van overheidsinstanties kwamen hierbij uitgebreid

aan bod. Ook werd ingegaan op de kansen die de nieuwe aanbestedingsregels bieden voor duurzaam inkopen en de veranderde rol van de inkoper. Daarnaast werden tips gegeven om duurzaam inkopen binnen de eigen organisatie te 'verkopen'.

SMK heeft in haar stand informatie gegeven over de rol van Milieukeur, de Barometer Duurzaam Terreinbeheer en Europees Ecolabel bij duurzaam inkopen.

Natasha Postma van SMK: "Voor inkopers zijn de Milieukeuren Europees Ecolabelcriteria en de milieuspecificaties van Duurzaam Inkopen een handig hulpmiddel bij duurzaam inkopen. Als Milieukeur of Europees Ecolabel op een product staat weet je als inkoper zeker dat het product voldoet aan de Milieukeur- of Europees Ecolabelcriteria."

Keus verschillende milieukeurmerken in de recreatiebranche

Ondernemers in de recreatiebranche kunnen per 1 januari 2006 kiezen voor verschillende milieukeurmerken: Milieukeur, Europees Ecolabel of Milieubarometer. Vanaf deze datum zijn Milieukeur en Milieubarometer niet meer gekoppeld. Hieronder zetten we de kenmerken van Milieukeur en Europees Ecolabel voor u op een rijtje. Beide keurmerken worden door SMK beheerd.

Milieukeur

Het Milieukeurcertificaat kan in de recreatiesector worden behaald voor campings, bungalowparken, groepsaccommodaties, hotels en conferentiecentra. Criteria voor restaurants en cateraars zijn in ontwikkeling. De twee pluspunten van Milieukeur zijn ten eerste dat Milieukeur onder toezicht staat van de Raad voor Accreditatie om de onafhankelijkheid te waarborgen en ten tweede dat investeringen die nodig zijn om het Milieukeurcertificaat te behalen, in aanmerking komen voor de MIA- en VAMIL-regeling¹. Dit levert financieel voordeel op.

De criteria van Milieukeur en Europees Ecolabel in de recreatiesector zullen vanaf 2007 waar mogelijk op elkaar aansluiten ('one audit, two labels'). Voor 2006 blijven de Milieukeureisen voor de recreatiesector ongewijzigd. De automatische koppeling van Milieukeur aan het gouden niveau van de 'Milieubarometer' geldt vanaf 1 januari 2006 niet meer. Bedrijven die beschikken over de gouden Milieubarometer kunnen in 2006 voor € 150,- in bezit komen van Milieukeur, als zij aan alle Milieukeureisen voldoen. Voor meer informatie: www.milieukeur.nl.

Europees Ecolabel

Het Europees Ecolabel is het milieukeurmerk van de Europese Unie voor non-foodproducten en diensten. In de recreatiesector zijn er Europees Ecolabelcriteria voor toeristische accommodaties en campings. Het Europees Ecolabel is in alle landen van de Europese Unie bekend. Vanaf 2007 zullen de criteria van Europees Ecolabel en Milieukeur voor toeristische accommodaties en campings zoveel mogelijk aan elkaar gelijk geschakeld worden. Zo wordt het voor bedrijven makkelijker om tegelijk Europees Ecolabel en Milieukeur te behalen ('one audit, two labels'). Voor specifieke informatie over het Europees Ecolabel: www.europeesecolabel.nl.

Nationale of internationale certificatie

Kortom, ondernemers hebben de keus tussen nationale of internationale certificatie, of een combinatie van beide. Kiest u voor Milieukeur of Europees Ecolabel, dan maakt u deel uit van een exclusief gezelschap van Milieukeur-/Europees Ecolabelhouders in een breed scala aan producten en diensten. Voor het voorjaar van 2006 staat een informele bijeenkomst op het programma, waarin contacten met andere Milieukeur- en Europees Ecolabelhouders centraal staan. Zo verbreedt u uw contacten met afnemers en aanbieders van andere Milieukeur- en Europees Ecolabelproducten en diensten. U wisselt informatie en ideeën uit en profiteert van inspirerende ervaringen van collega-Milieukeur- en Europees Ecolabelhouders. Voor suggesties en vragen kunt u contact opnemen met SMK.

¹ MIA en VAMIL zijn stimuleringsregelingen voor investeringen in milieuvriendelijke bedrijfsmiddelen voor ondernemers. Het gaat om apparatuur die moet worden aangeschaft om aan de Milieukeurcriteria voor milieuvriendelijke producten en diensten te voldoen (exclusief gebouwen).

Ontwikkelingen

Onderzoek

Autoreinigingsmiddelen voor installaties/particulieren

De Milieukeurcriteria voor reinigingsmiddelen voor autowasinstallaties/particulieren zijn geldig tot 1 januari 2006. Om na te gaan of de huidige criteria moeten worden geactualiseerd is een herzieningsonderzoek uitgevoerd en in een begeleidingscommissie besproken. Ook is uitbreiding van het huidige certificatieschema met criteria voor autopooismiddelen onderzocht, vanwege de aansluiting met de Milieukeurcriteria 'nieuwe stijl' voor autowasinstallaties (zie elders in deze nieuwsbrief). Streven is eind dit jaar een herzieningscertificatieschema voor reinigingsmiddelen voor autowasinstallaties/particulieren te publiceren.

Barometer Duurzaam AGF-assortiment

Tijdens de tweede begeleidingscommissie Duurzaam AGF-assortiment (Aardappelen, Groente en Fruit) hebben de aanwezigen vanuit de diverse betrokken organisaties zich gebogen over het concept van de Barometer Duurzaam AGF-assortiment. Belangrijke aandachtspunten bij deze bijeenkomst waren de wijze waarop het dervingspercentage in het systeem kan worden ingevuld en de voorwaarden waarbinnen duurzaamheidscertificaten in de barometer kunnen worden opgenomen. Ook de wijze waarop traceerbaarheid en steekproeven naar residuen van bestrijdingsmiddelen zijn geregeld is uitgebreid besproken. De onderzoeksbureaus zullen diverse aandachtspunten nader uitzoeken, waaronder de besparingsmogelijkheden van energie bij het gebruik van koelvoorzieningen. De verwachting is dat in het voorjaar van 2006 een hoorzitting over dit certificatieschema kan worden gehouden.

Barometer Duurzame Bloemist

Het certificatieschema Milieukeur Bloemist is geïncativeerd en de bloemisten zijn niet meer gecertificeerd. In navolging van het AKK-project "Milieukeur op Maat" is begin november 2005 een bijeenkomst voor betrokken BBN-bloemisten georganiseerd door de BBN (Business Bloemisten Nederland), het LEI en SMK. Het doel van deze bijeenkomst was het inventariseren van de mogelijkheden voor een vervolgproject in de vorm van een Barometer Duurzame Bloemist. De eerder bij het pilotproject Milieukeur Bloemist betrokken ondernemers concluderen dat het concept kansen biedt, indien de Barometer Duurzame Bloemist door de BBN als geheel wordt opgepakt. Het betekent een strategie waarmee de BBN met al haar leden een proces ingaan waardoor zij door middel van de samenwerking duurzamer kunnen inkopen. In het voorjaar van 2006 zal het werkplan voor deze aanpak aan de BBN worden gepresenteerd.

Biodiesel

SMK onderzoekt op dit moment of het haalbaar is om Milieukeurcriteria voor biodiesel te ontwikkelen.

Sieraden

In het haalbaarheidsonderzoek is gebleken dat Milieukeurcriteria voor sieraden gebaseerd zouden moeten worden op het 'oro verde'-project voor de productie van gecertificeerd goud in Colombia. Dit is momenteel het enige internationale initiatief op het gebied van duurzaam goud waarbij SMK direct kan aansluiten. Het 'oro verde'-initiatief betreft kleinschalige goudwinning. Voorzover bekend staan grootschaliger duurzaamheidsinitiatieven op dit terrein nog in de kinderschoenen. Om de betrouwbaarheid en geloofwaardigheid van het 'oro verde'-systeem te kunnen beoordelen zal een veldonderzoek worden uitgevoerd. Voor producenten kan Milieukeur financiële risico's met zich mee brengen, zo bleek uit het haalbaarheidsonderzoek. Verder is er behoefte aan een verkenning naar marketingmogelijkheden voor de promotie van sieraden met Milieukeur. Naar deze onderwerpen wordt nog aanvullend onderzoek

gedaan, alvorens een beslissing te nemen over de ontwikkeling van Milieukeurcriteria voor sieraden. Elders gaat deze nieuwsbrief nader in op Milieukeurcriteria voor sieraden.

Herziening en verlenging

Be- en verwerkte producten

De criteria voor be- en verwerkte producten zijn ongewijzigd verlengd tot 1 februari 2006.

Bladgewassen in Zuid-Europa

De afgelopen maanden is onderzoek uitgevoerd hoe criteria voor bladgewassen in Zuid-Europa kunnen worden uitgewerkt. Op de hoofdthema's water, gewasbeschermingsmiddelen en bemesting zijn criteria uitgewerkt, die zullen worden toegevoegd aan de Milieukeurcriteria voor plantaardige producten en daarmee aansluiten bij de Milieukeurcriteria voor akkerbouwproducten en vollegrondsgroenten in Nederland.

Bloemen en planten

De criteria voor bloemen en planten zijn dit najaar ongewijzigd verlengd tot 1 februari 2006. De komende maanden vindt een oriëntatie plaats om aansluitend op de herziening van de productgroep glasgroenten, één certificatieschema te ontwikkelen voor duurzaam geproduceerde glastuinbouwproducten. Hierover zullen komende maanden met betrokken partijen gesprekken worden gevoerd.

Decoratieve verven

De Milieukeurcriteria voor decoratieve verven zijn herzien per 25 januari 2006. Het herziene certificatieschema sluit beter aan bij de Europees Ecolabelcriteria voor verf. Het soort producten dat in aanmerking kan komen voor de keurmerken verschilt echter. Zo staat Milieukeur, in tegenstelling tot Europees Ecolabel, ook open voor verf voor buitentoepassingen. Als reden hiervoor is destijds aangevoerd dat de klimaatverschillen binnen Europa het hanteren van één eisenpakket voor buitenverf voor Europa onmogelijk maakt. Daarnaast beperkt Milieukeur zich tot lakken en beitsen. Muurverven komen niet in aanmerking voor Milieukeur, terwijl deze wel het Europees Ecolabel kunnen verwerven. De herziening heeft onder andere geleid tot een aanpassing van de definitie van VOS (Vluchtige Organische Stoffen), zodat deze nu ook aansluit bij de definitie die wordt gebruikt in de Europese verfrichtlijn. Ook voor wat betreft gehalogeneerde componenten, vluchtige aromatische koolwaterstoffen, glycolen, biociden en alkylfenoethoxylaten wordt nu toegelaten bij Europees Ecolabel.

Dierlijke producten

Per 1 november 2005 is het certificatieschema Dierlijke Producten ingegaan. Een andere indeling van dit certificatieschema is ontwikkeld om het accreditatieproces van de certificatie-instellingen te beperken tot een kleiner aantal productgroepen, waardoor het aantal audits door de Raad voor Accreditatie kan worden beperkt. Dit certificatieschema zal per september 2006 de losse certificatieschema's voor de dierlijke producten (momenteel zijn dit varkens en vis) gaan vervangen. De inhoud van de criteria van het certificatieschema Dierlijke Producten zijn inhoudelijk hetzelfde als van de losse certificatieschema's voor varkens en kweekvis, zodat (potentiële) deelnemers geen belemmering ondervinden van de overgang naar het gecombineerde certificatieschema Dierlijke Producten.

Meubelen

De Milieukeurcriteria voor meubelen worden met ingang van 22 december 2005 met 2 jaar ongewijzigd verlengd, met enkele preciseringen. In de komende 2 jaar kunnen de Europese ontwikkelingen op het gebied van Europees Ecolabel Furniture en de VOC-Directive voor oplosmiddelen worden gevolgd. Ook de ontwikkelingen in Nederland met betrekking tot de BRL-hout zijn relevant. Over een jaar kan een herzieningstraject voor meubelen worden opgestart, waarin betrokkenen worden geraadpleegd.

Plantaardige producten

Op dit moment worden de Milieukeurcriteria voor Plantaardige Producten herzien. De hoorzitting hierover wordt gehouden op 13 december 2005 in Utrecht. Belangstellenden kunnen zich opgeven bij SMK.

Substraat en bodemstructuurverbeteraars

Het Milieukeurcertificatieschema substraat is geldig tot 1 juli 2006 en het Milieukeurcertificatie-schema bodemstructuurverbeteraars tot 15 mei 2006. Ook op Europees niveau zijn er criteria (Europees Ecolabel) voor deze producten. Voor de Europees Ecolabelcriteria loopt op dit moment een herzieningsonderzoek. Het is in grote lijnen duidelijk hoe de criteria eruit zullen gaan zien. De vraag is of deze criteria zodanig bij de Nederlandse markt dat de Milieukeurcriteria overbodig zijn, of dat het nodig en wenselijk is om de Milieukeurcertificatieschema's te herzien.

Toiletvloestoffen

De herziene Milieukeurcriteria zijn inmiddels vastgesteld voor een periode van 3 jaar, met ingang van 21 januari 2006. Er is een beperkt aantal aanvullende eisen opgenomen: bijvoorbeeld alle nitromusken en polycyclische musken worden nu uitgesloten.

Vis

De criteria voor kweekvis zijn ongewijzigd verlengd tot 1 maart 2006. In november 2005 is een begeleidingscommissie bijeengekomen waarin de eerste voorstellen voor herziening zijn besproken. Het is de bedoeling om begin 2006 een hoorzitting te organiseren. SMK laat onderzoeken of de criteria duidelijker kunnen worden onderverdeeld in basiseisen en facultatieve eisen, in de vorm van meetlatten voor milieu en dierenwelzijn. In de herziening wordt verder voorgesteld om de criteria voor kweekpaling te inactiveren. Kritische aspecten van de duurzaamheid van het uitgangsmateriaal, wildvang van glasaaltjes en de dodingsmethode bij paling, zijn daarbij aan de orde. Bij de herziening wordt geïnventariseerd of het certificatieschema met aanvullende teeltvissoorten moet worden uitgebreid.

Publicatie

Autowasinstallaties en poetsbedrijven 'nieuwe stijl'

Samen met de branche-organisaties CTP (Carwash, Truckwash en Poetsbedrijven) en Bovag heeft SMK criteria voor Milieukeur autowasinstallaties en poetsbedrijven 'nieuwe stijl' ontwikkeld (zie ook elders in deze nieuwsbrief). Alle bedrijven die de buitenkant van auto's en trucks wassen en/of poetsen kunnen nu Milieukeur behalen. De eisen bestaan uit een basiseisenpakket en specifieke eisen voor carwash, truckwash, mobiele wasinstallaties en poetsbedrijven en zijn gericht op milieueffecten, arbeidsomstandigheden en kwaliteit. De criteria zijn geldig vanaf 1 november 2005, voor een periode van 3 jaar. In het certificatieschema wordt verwezen naar de geldige Milieukeurcriteria voor reinigingsmiddelen voor autowasinstallaties. Deze worden op dit moment herzien (zie hierboven). Poetsbedrijven kunnen Milieukeur verwerven als een herzien Milieukeurcertificatieschema voor reinigingsmiddelen voor autowasinstallaties is gepubliceerd, waaronder ook poetsmiddelen vallen.

Voor vacatures
bij SMK, zie
www.smk.nl